

ETUC

ICFTU

Özelleştirme İŞSİZLİK ve TALANDIR

İşçi arkadaşı,

Televizyonlarda, radyolarda, gazetelerde, dergilerde hep özelleştirme konusu işleniyor. Bir yandan hükümet, öte yandan sermayenin örgütleri, "özelleştirmeler memleket yararınadır" diyerek seni kandırmaya,, kamuoyunu yanıltmaya, çarpıtılmış rakamlarla kafaları karıştırmaya çalışıyor.

Özelleştirme neyi amaçlıyor?

Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu (IMF) gibi uluslararası kuruluşların talimatları ve yabancı danışmanlık firmalarının akıl hocalığıyla sürdürülen özelleştirmeler, basit "ekonomik önlemler" olarak açıklanamaz. Özelleştirme aynı zamanda, **sermayenin siyasal ideolojik tercihidir** ve senin örgütlülüğünü, toplumsal yaşamdaki etkini ortadan kaldırmayı hedefliyor.

Özelleştirme, işçi sınıfına ve halka yönelik saldırıdır. "Zarar eden ve ekonominin sırtında kambur olan kamu kuruluşlarının özel sektöre devri" gibi "masum" görünen bir gerekçeyle sürdürülen özelleştirmeler; yüzbinlerce işçinin işten atılması, sosyal hakların gaspedilmesi, ülke kaynaklarının uluslararası tekelere sunulması ve en temel demokratik hakların gaspedilmesi demektir.

Özelleştirmelerin, "devleti küçültmeyi" amaçladığını öne sürerler, gerçekleri çarpıtıyorlar. Devlet, özelleştirme uygulamalarıyla birlikte hızla büyüyor. Yaşamımızın hemen her alanına müdahale eden bir devlet yapısıyla sürdürülen özelleştirmelerin gerçek amacı, devletin küçültülmesi değil; "sosyal devlet" in ortadan kaldırılmasıdır. Tekelci sermaye, ulaşım, konut, eğitim, sağlık gibi bütün alanları kâr amacına tabi kılmayı ve devleti bu alanlardan silmeyi hedefliyor.

Çünkü bu alanlardaki kamu mülkiyeti, bütün zafalarına karşın işçinin, memurun, köylünün ve küçük esnafın; yani halkın denetimindedir. Seçimler aracılığıyla, eksik de olsa sağlanabilen bu denetim, eğitim, sağlık, ulaşım gibi sosyal hizmetlerin, sermayenin kâr amacına bağlanarak pahalılaşmasını önler, kaliteli olmasını sağlar.

Bu alanların özelleştirilmesi, parası olmayanın okuyamaması, tedavi olamaması, kaliteli konut elde ede-

memesi demektir. Sermaye, kendisi için kârlı olmayan bölgelerde okul açmaz, yol, hastane ve ev yapmaz; yaptığında da en yüksek fiyata satar.

Özelleştirme, senin de sorunun

Özelleştirme uygulamalar, işte bütün bu nedenlerden dolayı yalnızca kamu işyerlerinde çalışan emekçileri değil hepimizi ilgilendiriyor.

Kamu kuruluşlarının "Özelleştirme" adı altında tekelci sermayeye peşkeş çekilmesinde yapılan ilk şey işten çıkarmalar oldu. TELETAS, ÇİTOSAN, HAVAŞ ve diğer kuruluşlarda yaşanan işten çıkarmalar, artarak sürecektir.

Zaten milyonları bulan işsizlere yeni yüzbinlerin eklenmesi, patronların daha da pervasızlaşmasına yolaçacak, ücret ve sosyal hak kayıplarına yolaçacaktır.

Özelleştirme uygulamalarının başarıya ulaşması halinde, temel mal ve hizmet fiyatları artacak, zaten sınırlı olan satınalma gücümüz daha da düşecek.

Özelleştirilen kuruluşlarda çalışan işçiler, öncelikle sendikasıztırılıyor.

Sendikasızlaştırma uygulamalarının başarıya ulaşması halinde, en basit haklarını bile savunamaz hale gelecek; yoksulluğa, sömürüye ve baskıya karşı sesini çıkartamayacak.

Bütçe açığını KİT'ler mi yaratıyor?

DYP-SHP Hükümeti ve daha önceki hükümetler KİT'lerin zarar ettiğini, bütçe üzerinde bir yük olduğunu öne sürüyor. Gerek hükümet

ve gerekse sermaye "ekonomiyi bu yükten kurtaracağız" derken halkı aldatıyor.

Zarar ettiği ileri sürülen KİT'ler 1992 yılında tüm ülkede yaratılan mal ve hizmetlerin 1/8'ini ürettiyordu. KİT'ler ürettikleri mal ve hizmetleri zararına satmıyor; aksine bunlardan kâr bile ediyor. Ama uygulanan politikalarla, özel bankalara yüksek faizlerle borçlandırılan KİT'ler işte bu borçların faizlerin ödemesinde zorluklarla karşılaşılıyor. KİT'ler zarar etmiyor, ettiriliyor.

Bütçe açığının nedeni de KİT'lerin "zarar" ı değildir.

**Özelleştirme
sermayenin
siyasal ideolojik
bir tercihidir de.
İşçi sınıfının,
emeğin örgütlülüğünü,
toplumsal etkisini
ortadan kaldırmayı
hedefliyor.**

KİT zararlarının 1993 yılı bütçe açığı içindeki payı Başbakan'ın açıkladığı rakamlara göre yalnızca yüzde 13.1'dir. Açıkça görülüyor ki bütün KİT'leri satsalar bile bütçe açığı kapanamaz.

Uluslararası tekellerin yararına

Özelleştirme politikalarının bir amacı da değerlerimizin bu işletmelerin satışı yoluyla uluslararası tekel tarafından talan edilmesi, emperyalist sömürünün artmasıdır. Hükümet, en fazla kâr eden, en iyi durumda olan KİT'leri gerçek fiyatının yarısına, hatta dörtte birine uluslararası kuruluşlara satarak uluslararası teknelci sermayeye soluk veriyor.

Önce USAŞ'ın yüzde 70 hissesi İsveç Hava Yolları SAS Servis Partnes'e yalnızca yıllık gelirinin 2/3'üne satıldı. O gün muhalefette olan ve satışa karşı çıkan DYP ve SHP, bugün, Danıştay'ın satışı iptal eden kararını uygulamaya koymuyor.

Özelleştirilen ilk kuruluşlardan TELETAŞ hisselerinin büyük bölümü 1987 yılında, gerçek fiyatının üçte birine Belçika kökenli bir uluslararası tekele satıldı.

ÇİTOSAN'a bağlı beş çimento fabrikası, 1987-91 yılları arasında bir Fransız tekeline yalnızca bir buçuk yıllık üretimi karşılığında, üstelik de vadeli olarak satıldı. Ama bu satışlardan 775 milyar lira gelir sağlayan devlet, çimento sektörüne son bir yıl içinde 1.5 trilyon lira teşvik verdi.

Borcunu kapatmaya çalışan iflas etmiş tüccar mantığıyla yapılan özelleştirmelerle, uluslararası tekelere devredilen sektörlerde tam bir tekkelleşme yaratılıyor. Bu tekkelleşmenin ilk sonuçlarından biri, çimento sanayindeki gibi aşırı fiyat artışlarıdır.

Özelleştirme, baskı demektir

Özelleştirme, işçi sınıfının sendikal, demokratik haklarını ortadan kaldırmayı da hedefleyen "yapısal dönüşüm programı"nın bir parçasıdır. Öncelikle "sosyal devlet" in ortadan kaldırılmasını hedefleyen bu program, demokratik rejimin sonu, antidemokratik uygulamaların başlaması demektir. Geniş halk kitlelerinin ucuz ve yaygın sosyal hizmetlerden yararlanmasını önlemeye çalışan teknelci sermaye; konut, eğitim, sağlık, ulaşım vb. alanları kendi kâr amacına tabi kılmak istiyor.

Bunu başarmak için sermaye, öncelikle işçi sendikalarını ve demokratik kitle örgütlerini etkisizleştirmek, toplumsal muhalefeti susturmak için baskı ve teröre başvurur. Özelleştirme uygulamalarının dünyadaki bütün örnekleri, bu politikanın yalnızca antidemokratik uygulamalar ve baskılarla sürdürülebildiğini açıkça gösteriyor. Bu uygulamalar, ya bizde ve Latin Amerika'da olduğu gibi askeri diktatörlükler eliyle toplumsal muhalefetin ezilmesinin ardından; ya da İngiltere'deki gibi polis devleti uygulamalarıyla işçi sınıfının gücünü kırma çabasıyla birlikte sürdürüldü.

Hükümet, özelleştirme politikasını uygularken ön-

celikle halkı; hatta işçileri işçilere karşı kışkırtıyor. Gerçekdışı olduğunu bile bile, "işçi ücretleri yüksek", "bunlar çalışmıyor" vb. diyen hükümet sözcüleri ve sermaye basını, KİT çalışanlarını neredeyse "vatan haini" ilan etmeye çalışıyor.

TBMM'nde imzalanan sözleşmelerin yaşama geçirilmesi yönünde hiçbir adım atmayan iktidar, varolan hakları da yoketmeyi hedefliyor. Haklarımızın gaspına izin vermemeli; çalışma yaşamının demokratikleşmesi mücadelesini yükseltmeliyiz.

İşçi sınıfına saldırı

Özelleştirmeler, yalnızca çalışan işçilerin değil, herkesin ekmeğini, sağlığını, eğitimini; kısacası yaşamını tehdit ediyor.

Özelleştirmeler, öncelikle kamu kuruluşların kapitalizmin mantığı içinde verimli yani "kârlı" kılınmasını gerektiriyor. Bunun için, çalışanların ücretleri düşürülüyor, sosyal haklar budanıyor, işçi çıkartılıyor, mal ve hizmetlere sürekli zam yapılıyor, en önemlisi de bir bütün olarak işçi sınıfı ve toplum örgütsüzleştiriliyor.

Hükümet, bu kuruluşları uluslararası teknelci sermayenin emrine sunmadan önce, bir kısım işçiyi "sözleşmeli" kapsamına alıyor. Bunun amacı, işçilerin toplu iş sözleşmesi yapma hakkını engellemektir.

Özelleştirilecek kuruluşların bazı bölümleri taşeronla devrediliyor ve işçiler çok düşük ücretler karşılığında kölece çalıştırılıyor. Bu uygulamaların amacı, işçilerin sendikasılaştırılmasıdır.

Özelleştirmelerin başarılı olması durumunda, yüzbinlerce işçi aileleriyle birlikte açlığa ve sefaletle terkedilecektir.

Şimdi söz sırası bizde

Hükümetin ve teknelci sermayenin, yaşadığı krizden kurtulmak için giriştiği özelleştirme uygulamaları, işçi sınıfının ve emekçilerin bugüne kadar kazanılmış sosyal haklarını ve örgütlülüğünü yok etmeyi, sömürüyü artırmayı hedefliyor.

İşçi sınıfı ve emek düşmanı özelleştirme politikalarına karşı en geniş güç ve eylem birliğini oluşturmalıyız.

- * **Özelleştirme, işsizlik, yoksulluk ve pahalılıktır**
- * **Özelleştirme, ülke kaynaklarının uluslararası tekelere sunulmasıdır.**
- * **Özelleştirme, antidemokratik uygulamaların artması demektir.**